

Број/Број: 01,02-34-6-1428/09
Сарајево/Sarajevo, 24.12.2009.

P R A V I L N I K
o suradnji parlamentarnog vojnog povjerenika BiH s Ministarstvom
obrane BiH, Glavnim inspektoratom pri Ministarstvu obrane BiH i
Oružanim snagama BiH

Sarajevo, prosinac 2009.

Na temelju članka 14. stavak (1) Zakona o parlamentarnom vojnom povjereniku BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 51/09), parlamentarni vojni povjerenik BiH d o n o s i

P R A V I L N I K
o suradnji parlamentarnog vojnog povjerenika BiH s Ministarstvom obrane BiH,
Glavnim inspektoratom pri Ministarstvu obrane BiH i Oružanim snagama BiH

Članak 1.
(Predmet)

Ovim se Pravilnikom uređuje suradnja parlamentarnog vojnog povjerenika BiH (u daljnjem tekstu: vojni povjerenik) s Ministarstvom obrane BiH, Glavnim inspektoratom pri Ministarstvu obrane BiH (u daljnjem tekstu: Glavni inspektorat) i Oružanim snagama BiH u provođenju parlamentarnog nadzora nad radom i drugim pitanjima u području zaštite ljudskih prava i sloboda u vezi s vojnim osobama i kadetima u Oružanim snagama BiH i Ministarstvu obrane BiH.

Članak 2.
(Međusobni odnosi)

Međusobni odnosi vojnog povjerenika s Ministarstvom obrane BiH, Glavnim inspektoratom i Oružanim snagama BiH temelje se na ovlastima utvrđenim Ustavom BiH i zakonom, kao i na suradnji, međusobnom informiranju i dogovaranju.

Članak 3.
(Nadležnosti vojnog povjerenika)

Vojni povjerenik u provođenju svojih nadležnosti može:

- a) postupati po uputi Parlamentarne skupštine BiH i Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zajedničko povjerenstvo),
- b) poduzimati aktivnosti na temelju vlastite procjene kada u provođenju svojih nadležnosti uoči okolnosti koje upućuju na kršenje ljudskih prava i sloboda vojnih osoba i kadeta,
- c) provoditi istrage na temelju pritužbi o eventualnim kršenjima ljudskih prava i sloboda vojnih osoba i kadeta.

Članak 4.
(Ovlasti vojnog povjerenika)

U obavljanju poslova iz svoje nadležnosti vojni povjerenik ima ovlasti i pravo:

- a) od svih organizacijskih jedinica Ministarstva obrane BiH, Glavnog inspektorata, zapovjedništava i postrojbi Oružanih snaga BiH zatražiti informacije, pristup evidenciji i uvid u dokumentaciju relevantnu za određeni predmet. Ovo pravo može biti uskraćeno samo iz razloga čuvanja tajnosti, a u tom je slučaju ministar obrane BiH obvezan obrazložiti razloge odbijanja pred Zajedničkim povjerenstvom;
- b) saslušati podnositelja pritužbe, svjedoke i stručnjake u vezi s predmetom istrage;

- c) prije otvaranja istrage u predmetu, Glavnom inspektoratu pružiti priliku da riješi predmetno pitanje;
- d) pitanje proslijediti nadležnim tijelima za kaznene ili stegovne postupke;
- e) u bilo kojem trenutku, bez prethodne najave, posjetiti postrojbe i zapovjedništva Oružanih snaga BiH i organizacijske jedinice Ministarstva obrane BiH, pri čemu ovo pravo ima isključivo vojni povjerenik;
- f) uz prethodnu najavu, uputiti ovlaštene osobe iz Ureda parlamentarnog vojnog povjerenika BiH (u daljnjem tekstu: Ured) u organizacijske jedinice Ministarstva obrane BiH, Glavni inspektorat, zapovjedništva i postrojbe Oružanih snaga BiH radi poduzimanja određenih pravnih radnji neposredno povezanih s predmetom po kojem se provodi istraga;
- g) iz djelokruga svoje nadležnosti zahtijevati izvješća od ministra obrane BiH;
- h) u slučaju provođenja stegovnog postupka, na omogućenu prisutnost kao i pristup evidenciji koja je u vezi s predmetom.

Članak 5. (Prikupljanje informacija)

- (1) Vojni povjerenik ima pravo pristupa svim informacijama, što uključuje pravo pristupa službenim evidencijama i dokumentima u kojima su sadržane pravno bitne činjenice koje treba utvrditi u postupku istrage. U tu svrhu vojni povjerenik može izdavati upute i prijedloge za prikupljanje informacija.
- (2) Odgovorne osobe u Ministarstvu obrane BiH, Oružanim snagama BiH i Glavnom inspektoratu poduzet će potrebne aktivnosti kako bi tražene informacije bile dostavljene vojnom povjereniku u razumnom roku, koji ne može biti duži od 15 dana.
- (3) Ukoliko su zatraženi dokumenti u kojima su sadržane potrebne informacije pod oznakom određenog stupnja tajnosti, u tom slučaju postupa se u skladu s odredbama Zakona o zaštiti tajnih podataka.
- (4) Vojni povjerenik pismeno će obavijestiti Zajedničko povjerenstvo i odgovorne osobe u Ministarstvu obrane BiH o svakom onemogućavanju i odugovlačenju dostavljanja informacija.

Članak 6. (Saslušanje)

- (1) Vojni povjerenik u postupku istrage može saslušati podnositelja pritužbe, svjedoke, stručnjake i druge osobe za koje cijeni da mogu dati potrebne informacije o određenim činjenicama bitnim za postupanje po predmetu.
- (2) Vojni povjerenik uputit će pismeni poziv (na ime) osobama iz stavka (1) ovoga članka s naznakom mjesta i vremena saslušanja, te pismenu obavijest neposredno nadređenomu. Ukoliko neposredno nadređeni nije poznat, obavijest će uputiti načelniku Zajedničkog stožera Oružanih snaga BiH, koji ju je obvezan proslijediti odgovornoj osobi u zapovjednom lancu u čijoj je službi pozvana osoba. Pismena obavijest ima se smatrati opravdanjem za izostanak s posla koji će se tretirati kao službena odsutnost.
- (3) Odgovorne osobe u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama BiH obvezne su pozvanim osobama omogućiti prisutnost saslušanju, osim u iznimnim slučajevima vezanim za borbenu spremnost, što će pismeno obrazložiti.
- (4) Vojni povjerenik pismeno će obavijestiti Zajedničko povjerenstvo i odgovorne osobe u Ministarstvu obrane BiH o svakom neopravdanom onemogućavanju vojnih osoba i

službenika Ministarstva obrane BiH, Oružanih snaga BiH i Glavnog inspektorata da se odazovu pozivu za saslušanje.

- (5) Osobe koje su saslušane ne smiju biti predmetom stegovnog postupka niti diskriminacije zbog davanja iskaza. O svakom takvom slučaju vojni povjerenik će odmah obavijestiti nadležna tijela i podnijeti posebno izvješće Zajedničkom povjerenstvu.

Članak 7. (Suradnja s Glavnim inspektoratom)

- (1) Vojni povjerenik u obavljanju dužnosti iz svoje nadležnosti neposredno komunicira s odgovornim osobama u Glavnom inspektoratu, pri čemu vojni povjerenik može:
 - a) prije otvaranja istrage u predmetu obavijestiti Glavni inspektorat i pružiti mu priliku da riješi predmetno pitanje,
 - b) u slučaju provođenja stegovnog postupka protiv vojnih osoba i kadeta imatu pravo pristupa, što uključuje i pristup evidenciji koja je povezana s predmetom,
 - c) zatražiti mišljenje od odgovornih osoba o određenom pitanju koje je ili može biti bitno za rješenje predmeta.
- (2) Odgovorne osobe u Glavnom inspektoratu obvezne su osigurati vojnom povjereniku sve službene dokumente, uključujući i tajne, kao i upravne spise i osigurati suradnju svakog službenika posebno u pribavljanju potrebnih informacija, dokumenata i spisa.
- (3) Ukoliko vojni povjerenik pruži šansu Glavnom inspektoratu da riješi sporno pitanje prije otvaranja istrage, u tom slučaju odgovorne osobe u Glavnom inspektoratu obvezne su redovno izvješćivati vojnog povjerenika o tijeku postupka, te u slučaju rješavanja predmeta pismeno obavijestiti vojnog povjerenika o toj činjenici.
- (4) U slučaju kada Glavni inspektorat ne riješi sporno pitanje u razumnom roku, odgovorne su osobe obvezne vojnog povjerenika i o tome pismeno obavijestiti i predmet vratiti vojnom povjereniku zajedno s dokumentima do kojih su došli u pokušaju rješavanja.

Članak 8. (Posjeti vojnog povjerenika)

- (1) Vojni povjerenik u granicama provođenja svojih nadležnosti ima pravo i obvezu obavljati posjete postrojbama i zapovjedništvima Oružanih snaga BiH i organizacijskih jedinica Ministarstva obrane BiH. Ti posjeti mogu biti najavljeni i posjeti bez prethodne najave.
- (2) Pravo na nenajavljen posjet ima isključivo vojni povjerenik, dok najavljene obavijesne posjete mogu obavljati i ovlašteni predstavnici Ureda na temelju pismene najave vojnog povjerenika koju upućuje Ministarstvu obrane BiH.
- (3) U slučaju posjeta ovlaštenih osoba Ureda, vojni povjerenik u pismenoj će najavi ukratko obrazložiti razlog posjeta, te eventualno zatražiti pripremu određene dokumentacije na uvid.
- (4) Odgovorne osobe u Ministarstvu obrane BiH, Oružanim snagama BiH i Glavnom inspektoratu obvezne su upoznati podređene o načinu postupanja u slučaju posjeta vojnog povjerenika i ovlaštenih osoba Ureda.
- (5) Vojni povjerenik ima pravo pristupa svim prostorijama i evidencijama koje se vode u jedinici koja je predmet posjeta.

- (6) Zapovjednik postrojbe ili druga ovlaštena osoba obvezna je pružiti vojnom povjereniku sve potrebne informacije.
- (7) Pripadnici Ministarstva obrane BiH i Oružanih snaga BiH tijekom posjeta vojnog povjerenika imaju pravo na nesmetan razgovor s vojnim povjerenikom. Ovo pravo im nadređeni ne smiju ograničavati.
- (8) U slučaju sprječavanja vojnog povjerenika da obavi posjet određenoj postrojbi Oružanih snaga BiH, vojni povjerenik o tome će odmah obavijestiti odgovorne osobe u Ministarstvu obrane BiH i Oružanim snagama BiH, te podnijeti posebno izvješće Zajedničkom povjerenstvu.

Članak 9. (Podnošenje pritužbi)

- (1) Svaka vojna osoba ili kadet u Oružanim snagama BiH i Ministarstvu obrane BiH ima pravo neposredno kontaktirati vojnog povjerenika, bez posredovanja službi, te podnijeti pritužbu.
- (2) U slučaju predaje pritužbe nadležnoj postrojbi u kojoj podnositelj služi, odgovorna osoba obvezna je u što kraćem roku, mimo zapovjedne linije i nadzora, pritužbu na naprikladniji način uputiti vojnom povjereniku.

Članak 10. (Sloboda komuniciranja s vojnim povjerenikom)

- (1) Osobe koje se obraćaju vojnom povjereniku ne smiju biti predmet stegovnog postupka niti diskriminacijskog odnosa zbog podnošenja pritužbe ili neposredne komunikacije s vojnim povjerenikom.
- (2) Svako onemogućavanje vojnih osoba i kadeta da slobodno kontaktiraju vojnog povjerenika ili poduzimanje bilo kakve nepovoljne radnje protiv navedenih osoba strogo je zabranjeno.
- (3) Ukoliko vojni povjerenik dođe do saznanja da osoba koja ga je kontaktirala ili podnijela pritužbu snosi određene posljedice zbog takvog postupka, ili je pak prijetnjom ili na drugi način spriječena da komunicira s vojnim povjerenikom, o toj činjenici provest će posebnu istragu i na temelju njenih rezultata protiv odgovornih osoba pokrenut će postupak pred nadležnim tijelima.

Članak 11. (Informiranje vojnih osoba i kadeta)

- (1) Sve vojne osobe i kadeti u Oružanim snagama BiH i Ministarstvu obrane BiH imaju pravo biti potanko informirane o ulozi i nadležnostima vojnog povjerenika, te o načinu komuniciranja s njim.
- (2) Odgovorne osobe u Oružanim snagama BiH i Ministarstvu obrane BiH obvezne su poduzeti sve aktivnosti kako bi pravo iz stavka (1) ovoga članka bilo ostvareno, a naročito putem:
 - a) redovnog organiziranja savjetovanja o ulozi i nadležnostima vojnog povjerenika u svim organizacijskim jedinicama Ministarstva obrane BiH, zapovjedništvima i postrojbama Oružanih snaga BiH;
 - b) izrade informativnih materijala u suradnji s vojnim povjerenikom;
 - c) isticanja na vidnim mjestima i oglasnim pločama u svim organizacijskim jedinicama Ministarstva obrane BiH, zapovjedništvima i postrojbama

Oružanih snaga BiH informativnih materijala o vojnom povjereniku i podacima za kontaktiranje, a naorčito s:

- adresom i e-adresom,
- brojevima telefona i telefaksa,
- načinima podnošenja pritužbe,
- kratkom uputom o sastavljanju pritužbe.

(3) Vojni povjerenik će, s ciljem informiranja vojnih osoba i kadeta, u suradnji i uz podršku Glavnog inspektorata, u svim organizacijskim jedinicama Ministarstva obrane BiH, zapovjedništvima i postrojbama Oružanih snaga BiH organizirati obavijesne posjete.

Članak 12. (Postupanje po preporukama)

- (1) Preporuke vojnog povjerenika moraju se uvažavati i primjenjivati ne štiteći bilo kojeg pojedinca, zapovjedništvo ili postrojbu u Oružanim snagama BiH i Ministarstvu obrane BiH. Tijela koja dobiju takve preporuke dužna su, u roku od 30 dana, pismeno odgovoriti i obavijestiti vojnog povjerenika o njihovoj realizaciji.
- (2) Ako su preporuke dane a tijelo iz stavka (1) ovoga članka ne poduzme odgovarajuće mjere u predviđenom roku ili ako ne obavijesti vojnog povjerenika o razlozima njihovog nepoduzimanja, vojni povjerenik može ukazati Predsjedništvu BiH, Parlamentarnoj skupštini BiH i Zajedničkom povjerenstvu na tijek predmeta i dane preporuke.
- (3) Godišnje i pojedinačno izvješće vojnog povjerenika obvezno će sadržavati imena odgovornih osoba u Oružanim snagama BiH i Ministarstvu obrane BiH koje nisu postupile prema preporuci vojnog povjerenika.

Članak 13. (Izmjene i dopune Pravilnika)

Izmjene i dopune ovoga Pravilnika provodit će se na način predviđen za njegovo donošenje.

Članak 14. (Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom potvrde Zajedničkog kolegija obaju domova Parlamentarne skupštine BiH, i bit će objavljen na internetskoj stranici Parlamentarne skupštine BiH.

PARLAMENTARNI
VOJNI POVJERENIK
Boško Šiljegović